

УДК 378

DOI <https://doi.org/10.32782/apv/2024.1.15>

Дмитро ОЛЬШАНСЬКИЙ

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри англійської мови та комунікації, Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, вул. Бульварно-Кудрявська, 18/2, м. Київ, Україна, 04053
ORCID: 0000-0003-2482-4453

Бібліографічний опис статті: Ольшанський, Д. (2024). Ефективні підходи до навчання англійської лексики майбутніх журналістів у контексті їх професійної підготовки. *Acta Paedagogica Volyniensis*, 1, 99–105, doi: <https://doi.org/10.32782/apv/2024.1.15>

ЕФЕКТИВНІ ПІДХОДИ ДО НАВЧАННЯ АНГЛОМОВНОЇ ЛЕКСИКИ МАЙБУТНІХ ЖУРНАЛІСТІВ У КОНТЕКСТІ ЇХ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

У статті висвітлено проблему визначення ефективних підходів до навчання англійської лексики майбутніх журналістів у навчальному процесі з англійської мови на терені професійної підготовки фахівців. Зокрема, автором обґрунтовано теоретичні основи та умови практичної реалізації ефективної методики навчання англійської лексики студентів, у тому числі спеціальної лексики та термінології за професійним спрямуванням. Серед цих умов теоретично обґрунтовано використання різних видів читання, зокрема, академічної та фахової літератури для збагачення пасивного словникового запасу; аргументовано потребу в ознайомленні студентів зі словами-реаліями, власними назвами, які можуть представляти певні вимовні труднощі для студентів. Визнається необхідність створення ключового термінологічного мінімуму, який відображає специфіку спеціальності, на фоні переважного використання стилістично нейтральних лексичних одиниць для повсякденного або професійного вжитку. Запропоновано використання вправ та завдань для використання лексичних одиниць у професійному контексті для надійного засвоєння студентами граматичних особливостей контекстуального використання лексичних одиниць. З метою підготовки майбутніх журналістів до здійснення професійного писемного мовлення аргументується необхідність використання докомунікативних підготовчих вправ, які слугують крацюму засвоєнню орфографічної форми лексичних одиниць студентами. Автор підтверджує положення про доцільність організації поетапного засвоєння лексичного матеріалу, використання різних видів вправ, у тому числі мовленнєвих вправ і завдань на основі спеціально змодельованих проблемних ситуацій професійного спілкування. У статті наголошується на потребі врахування у процесі відбору лексичного матеріалу мовних та стилістичних особливостей різних тематичних напрямів та сфер спілкування, зокрема, друкованих та електронних ресурсів ЗМІ. Обґрунтовано запровадження тестового контролю для комбінованої перевірки рівня студентами засвоєння граматики, лексики та мовленнєвих умінь з дотриманням чинних принципів організації об'єктивного тестування.

Ключові слова: навчання англійської лексики, професійна підготовка журналістів, англійська мова за професійним спрямуванням, методичні підходи до навчання лексичного матеріалу, етапи навчання лексики.

Dmytro OLSHANSKYI

Candidate of Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor, Associate Professor at the English Language and Communication Department, Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University, Bulvarno-Kudriavska str., 18/2, Kyiv, Ukraine, 04053

ORCID: 0000-0003-2482-4453

To cite this article: Olshanskyi, D. (2024). Efektyvni pidkhody do navchannia anhlomovnoi leksyky maibutnikh zhurnalistiv u konteksti yikh profesiinoi pidhotovky [Efficient approaches to teaching English vocabulary to future journalists in the context of their professional training]. *Acta Paedagogica Volyniensis*, 1, 99–105, doi: <https://doi.org/10.32782/apv/2024.1.15>

EFFICIENT APPROACHES TO TEACHING ENGLISH VOCABULARY TO FUTURE JOURNALISTS IN THE CONTEXT OF THEIR PROFESSIONAL TRAINING

The article highlights the problem of the defining and substantiation of efficient approaches to teaching English vocabulary to future journalists in the English language process being an integral part of their professional training. Thus, the author substantiates the theoretical basics and practical conditions for the efficient methods of teaching English vocabulary to students, including special professional vocabulary and terminology. The author suggests the use

of various types of reading general, academic and professional literature for the enrichment of passive vocabulary; states the reasons for the introduction of students to the lexical units such as cultural realia, proper and geographical names etc., which could present substantial pronunciation difficulties for students. It is acknowledged that it would be reasonable to create a basic terminological glossary, which would reflect the specifics of the profession whereas stylistically neutral lexical units should still be employed for everyday and professional usage. It is also suggested that communicative tasks and exercises should be developed for the use of vocabulary in a professional context to reinforce its efficient memorization and better realization of grammatical behavior of corresponding vocabulary units. In order to prepare future journalists for professional writing, it is argued that it is necessary to employ pre-communicative exercises, which aim at learning orthographical word forms. The author confirms the advisability of organization of stage-by stage mastering English vocabulary, the selection of various types of exercises, including communicative ones and those modelling themselves on the base of problems. The article emphasizes that it is necessary to take into account the linguistic and stylistic specifics of teaching materials and information resources, including those connected with digital and printed media. Lastly, the article substantiates test control for combined comprehension check and assessment of grammar, vocabulary and communicative skills providing the compliance with the general principles of objective testing.

Key words: English vocabulary teaching, professional training of journalists, English for special purposes, approaches to teaching vocabulary, stages of teaching vocabulary.

Актуальність проблеми. Для ефективного функціонування та перспективного розвитку суспільства та економіки нашої країни необхідна якісна підготовка професіоналів в усіх сферах з огляду на суттєві і драматичні зміни, які зазнає світ і глобальне освітнє середовище. Відтак, у сучасній українській освіті для вдосконалення потреб професійної підготовки фахівців використовується компетентнісний підхід, який дозволяє успішно прогнозувати та отримувати потрібні результати навчання (Побірченко, 2012). Згідно з цим підходом, цілі професійної підготовки визначаються до комплексу компетентностей, що у процесі навчання передбачає оптимізацію та поглиблення зв'язків між різними дисциплінами з метою досягнення синергетичного ефекту. В освітньо-професійних програмах підготовки фахівців з медіакомунікацій, зокрема журналістів та міжнародних журналістів, в якості прогнозованих компетентностей зазначаються готовність випускників (бакалаврів та магістрів) до міжкультурного спілкування у професійній сфері, здатність до провадження професійної діяльності у міжнародному медіапросторі, вільне усне, писемне та електронне спілкування з професійних питань іноземною мовою (англійською). Необхідною передумовою вказаних компетентностей є ґрунтовне знання студентами англомовної лексики згідно з потребами комунікації та визначеним програмою мінімумом, відповідний рівень володіння ними лексичними навичками у різних видах мовлення, у тому числі стосовно професійно-орієнтованої лексики і спеціальної термінології. Тому важливим питанням теорії і практики навчання, теорії та методики професійної освіти є формування

англомовної лексичної компетентності майбутніх фахівців, визначення змісту навчання лексики, пошук ефективних методів та прийомів навчання студентів спеціальної термінології.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У науково-методичній та педагогічній літературі є низка досліджень, присвячених окресленій проблемі: окремі питання формування лексичної компетентності та навчання фахової термінології студентів у вищій професійній освіті розглядали такі науковці як С. Боднар, Г. Деркач, Н. Діденко, О. Канюк, І. Корунець, Т. Панько, Г. Скуратівська, О. Столярська, Н. Тимошук та інші. Водночас, деякі аспекти, що стосуються змісту та методики навчання англомовної лексики майбутніх журналістів висвітлені недостатньо, зокрема, питання раціонального співвідношення між професійно-орієнтованою та загальною (стилістично нейтральною) лексикою; визначення методично-обґрунтованих пропорцій між активним, пасивним та потенційним словником; рекомендовані методи та прийоми з використання сучасних інформаційно-комунікаційних засобів та інші.

Мета дослідження. Необхідно зазначити, що розвиток науки, зокрема теорії і методики професійної освіти та методики навчання іноземних мов вимагає постійного творчого переосмислення існуючих теоретичних положень, збагачення теорії і практики новими концепціями та розробками. З огляду на це, у статті планується висвітлити деякі проблеми, пов'язані з важливим компонентом професійної підготовки майбутніх журналістів, а саме, навчанням англійської мови за професійним спрямуванням. Відтак, метою статті є визначення

ефективних підходів до навчання англomовної лексики майбутніх журналістів у контексті їх професійної підготовки.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Як вже було вище зазначено, проблема ефективного формування змісту та методики навчання англomовної лексики студентів немовних спеціальностей не є новою. Зокрема, в теорії і практиці викладання існують певні дескриптори, які характеризують рівня володіння мовою та конкретизують навички і вміння, що підлягають опануванню відповідно до рівня володіння мовою (так званий мовний портфель, Європейські рекомендації з мовної освіти). Ці дескриптори більш детально описують рівні сформованості вмінь і навичок в різних видах мовленнєвої діяльності. Наприклад, стосовно читання на рівні B2: студент здатен з високим рівнем самостійності читати й розуміти складні тексти академічного та професійного характеру, у яких автори висловлюють певне ставлення і точки зору, розпізнавати широкий діапазон термінології та скорочень з навчальної і професійної сфер, користуючись вибірково довідковими ресурсами (Бакаєва, Борисенко, Зуєнок, 2005, с. 25-27). Ця характеристика, хоч і не визначає конкретно обсяг та зміст пасивної лексики, проте дає загальне уявлення для викладачів, укладачів підручників та навчальних програм про пасивний лексичний мінімум для студентів немовних спеціальностей та вимоги до нього. Стосовно кількості лексичних одиниць, які можуть складати пасивний лексичний мінімум для рівня B2, в колах дослідників немає однозначного консенсусу: так, в деяких джерелах вказується цифра в діапазоні від 3500 до 4000 лексичних одиниць, а для успішного складання міжнародного стандартизованого екзамену IELTS подекуди вказується цифра до 5000 лексичних одиниць і більше (Drummond, 2018, с. 124). Очевидно, що рівень інтенсивності комунікації англійською мовою в ситуаціях професійного спілкування може чинити вагомий вплив на потребу в лексичних засобах, і деякі спеціальності вимагають більш високого рівня мовленнєвої компетентності, ніж інші, а отже і більшого лексичного запасу. У психологічній та методичній літературі вказується на те, що чим старший індивід, тим більш швидкими темпами в нього під впливом навчальної діяльності та читання різноманітної літератури

зростає пасивний та потенційний словниковий запас (Thornbury, 2002). Паралельно з цим збільшується активний словниковий запас, але динаміка його зростання нижча, ніж пасивного. З огляду на це, різні види читання в аудиторній та самостійній роботі залишаються пріоритетним джерелом збагачення пасивного словникового запасу студентами та опанування ними англomовною лексикою на рецептивному рівні. У теорії і практиці навчання іноземних мов виділяють різноманітні види читання в залежності від цілей, що ставлять перед собою ті, хто навчається (Nation, 2009). Так, розрізняють інтенсивне та екстенсивне читання; перше використовують не лише для ознайомлення зі змістом прочитаного, але й побічно використовують для аналізу мовної форми, вивчення нових лексичних одиниць в їхньому контексті. І хоча для цілей вивчення нової лексики інтенсивне читання є найбільш прийнятним, оскільки передбачає сфокусованість на змісті і формі лексичних одиниць, ми не виключаємо використання екстенсивного читання. Цей вид роботи з текстовою інформацією не передбачає спеціальної роботи над лексикою, тим не менш, може сприяти набуттю мовленнєвого досвіду в цілому, та як наслідок, збагаченню пасивного та потенційного лексичного мінімумів.

У зв'язку зі сказаним вище необхідно визначитися з тим, що вкладається у поняття «опанування лексичної одиниці». Для того, щоб засвоїти лексичну одиницю необхідно усвідомити її контекстуальне значення, письмову форму (орфографію), звуковий образ, граматичну поведінку в реченні, частоту вживання, типові колокації (сполучення з іншими словами), різні конотації значення; похідні слова, які можна утворити засобами словотвору, стилістику використання одиниці і т. інш. Як ми бачимо, оволодіння лексичною одиницею та її засвоєння представляє комплексний процес, який не обмежується одним лише перекладом на рідну мову. Тим не менше, на нашу думку, використання перекладу на рідну мову, тобто знаходження рідномовного еквівалента лексичної одиниці для студентів немовних спеціальностей є не лише корисним, але й необхідним компонентом процесу ознайомлення, запам'ятовування та засвоєння лексичних одиниць, якщо це стосується спеціальної термінології з фаху.

Звуковий образ слова має критично важливе значення для його адекватного засвоєння. За нашими спостереженнями, у багатьох студентів немовних спеціальностей (і журналісти не є винятком) є певні прогалини і недоліки у фонетичних навичках рецептивного та продуктивного мовлення. Особливо це стосується слів, які складають виняток з правил читання, або тих, де проявляється міжмовна інтерференція, тобто негативний вплив з боку рідної мови на формування нового вимовного образу іноземною мовою. У таких випадках викладачу варто здійснити особливий акцент на вимові слова, запобігаючи автоматичного переносу рідномовних навичок і формуючи «правильний» звуковий образ. Оскільки журналістика традиційно асоціюється з ґрунтовною обізнаністю з культурознавчими, країнознавчими знаннями та відповідними комунікативними вміннями, то видається доцільним ознайомити студентів зі словами-реаліями, власними назвами, у тому числі географічними, які можуть містити певні несподіванки для студентів у плані вимови. Наприклад, географічні назви на кшталт *Michigan, Connecticut, Arkansas, Manchester, Leicester, Illinois, Nice, Marseille, Cologne* тощо містять вказані труднощі та допомагають журналістам поглибити свої лінгвокраїнознавчі знання. Не менш важливими в сенсі подолання вимовних труднощів є слова, вимова яких «не збігається» з правописом, і які разом з тим представляють семантичну цінність для журналістів – *coup d'etat, colonel, lieutenant, mortgage, attache, debris, laissez-faire, vehicle* тощо.

Одним із важливих і не до кінця розв'язаних питань методики навчання залишається питання про раціональне співвідношення професійно-орієнтованої та стилістично нейтральної лексики для майбутніх журналістів. У теорії і практиці навчання іноземної мови добре відомі концепції англійської зі спеціальними цілями (*ESP*) та англійської з академічними цілями (*EAP*). У рамках цих концепцій розробляють підручники та створюють програми для різних категорій студентів – для інженерів, медиків, психологів, математиків, економістів, юристів та інш. Треба розуміти, що поділ англійської мови відповідно до різних професійних дискурсів є надто умовним, особливо, якщо мова йде про журналістику – сферу діяльності, в якій різні дискурси співіснують у тій

чи іншій мірі. Якщо поглянути на професію журналіста в цілому, то ми зможемо побачити в ній різнопланові задачі і функції: є фахівці, що спеціалізуються на питаннях спорту, моди, політики, культури, технологій; так само є різні спеціалізовані друковані та електронні видання. Видається закономірним, що для журналістів можна визначити певний термінологічний мінімум, який відображає специфіку цієї спеціальності; але разом з тим, його буде недостатньо для повноцінної мовленнєвої діяльності у професійній сфері. Іншими словами, левову частку лексичного запасу журналіста повинні складати або стилістично нейтральні слова для повсякденного або професійного вжитку відповідно до різних сфер діяльності людини, або лексичні одиниці для академічного та ділового спілкування.

Граматична поведінка лексичної одиниці, її сполучення з іншими словами у реченні може мати ключове значення для її коректного засвоєння і подальшого використання. Наведемо приклад. Студенти ознайомилися зі значенням дієсловом *suggest*, але в реченні використали його в сполученні з інфінітивом замість герундія. Аналогічно, студенти вивчили слово *succeed*, але у контексті використали його некоректно з точки зору граматики, тобто не з прийменником і герундієм, а з інфінітивом. Ці два приклади ілюструють, що для оволодіння лексичною одиницею одного лише розуміння значення слова недостатньо. Для того, щоб запобігти таким недолікам у засвоєнні слів необхідно запропонувати студентам вправи і завдання для використання лексичної одиниці у професійному контексті, а також тестові завдання альтернативного або множинного вибору для формування стійких лексико-граматичних навичок.

Орфографічний образ лексичної одиниці має принципове значення насамперед для писемної комунікації. Професійна підготовка журналістів, а особливо майбутніх публіцистів, асоціюється з їхньою готовністю до професійної писемної діяльності у вигляді написання статей, есе та інших писемних продуктів, у яких лексичні одиниці мають бути використані коректно як у мовно-стилістичному плані, так і з дотриманням правил орфографії. У масовому методичному досвіді існує багато докомунікативних підготовчих вправ, які слугують засво-

енню орфографічної форми: пазли, кросворди, анаграми, пропущені літери та інші цікаві ігри та види роботи (*jumbled letters, hangman, word games, word grids*) тощо. У навчальному процесі для цих видів вправ відводиться свій час і місце завдяки їх ефективному впливу на процес підготовки до професійного писемного мовлення.

Як зазначається у численних методичних працях, робота з лексичним матеріалом повинна здійснюватися у декілька етапів. На першому етапі відбувається презентація нової лексики, яка має бути пред'явлена лише у контексті (мовленнєві зразки, речення, мікротексти, фрагменти аудіо або відеофонограм). Способи семантизації можуть бути як перекладні, так і без застосування перекладу (тлумачення, опис), проте з нашої точки зору для навчання фахової лексики варто застосовувати комбінації перекладних та безперекладних способів, по можливості звертаючись до механізмів мовної здогадки студентів. Функція викладача полягає не лише в тому, що він/вона здійснює відбір та пред'являє нові слова на аудиторних заняттях; викладач формує у студентів навички та вміння самостійної роботи з лексикою, опрацювання відповідних посібників, довідкової літератури, інтернет ресурсів та словників. Він/вона також ознайомлює студентів з ефективними прийомами запам'ятовування та засвоєння нової лексики, які забезпечать процес потрапляння нових слів у довготривалу пам'ять, стійкість навичок та надійність запам'ятовування. Наступний етап – первинне закріплення, на якому слід зосередитись на виконанні мовних (лексичних) та умовно-комунікативних вправ. Прикладами таких вправ є вставлення пропущених слів, співставлення (*matching exercises*), групування слів за поданою ознакою, перетворення речень з використанням ключового слова, підбір синонімів або антонімів, вправи на переклад, визначення дефініцій для поданих слів тощо. Зазначимо, що номенклатура лексичних вправ постійно розширюється, урізноманітнюються прийоми закріплення та актуалізації нових лексичних знань. Наступним і завершальним етапом навчання лексичного матеріалу є розвиток навичок та умінь використання лексики у різних видах мовленнєвої діяльності. Без цього етапу усі попередні етапи не мають практичного сенсу, адже ми виходимо з розуміння, що метою навчання іноземної мови, включаючи

мову професійного спрямування, є формування мовленнєвої компетентності. Тому за допомогою мовленнєвих вправ і знань у підсумку повинна відбутися актуалізація отриманих лексичних знань, формування та автоматизація лексичних навичок для розвитку умінь комунікації. Лише за такої умови відбудеться практичне оволодіння лексикою як на рецептивному, так і на продуктивному рівні. Під мовленнєвими вправами і завданнями ми маємо на увазі будь-які продуктивні або рецептивні дії з новим лексичним матеріалом, які здійснюються як реакція на певний стимул або адекватна відповідь відповідно до визначеної теми або ситуації. Рецептивними мовленнєвими вправами можуть бути читання або прослуховування інформації в інтернеті з метою знаходження відповіді на певне запитання; прикладами продуктивних мовленнєвих вправ є обговорення і дискусії, ділові (рольові) ігри, написання творів або есе на задану тему або відповідно до ситуації. Ключовим елементом будь-якої мовленнєвої вправи є комунікативна ситуація, яка може бути змодельована за зразком мовленнєвої ситуації, взятої з реального життя. У якості таких спеціально змодельованих ситуацій можуть виступити проблемні ситуації, з якими студенти можуть зіткнутися у своїй майбутній професійній діяльності. Роль викладача полягає в організації діяльності студентів на основі представленої проблеми та активному спостереженні на всіх етапах роботи. Моделюючи проблемні ситуації, викладач звертається насамперед до відповідної освітньо-професійної програми, а також до змісту навчальних програм фахових дисциплін. Ми прогнозуємо достатньо широку номенклатуру проблемних ситуацій, що є типовими для професійної діяльності журналіста та які можуть бути «перенесені» в умови навчального процесу з англійської мови в аудиторії, а саме: прес-конференції, інтерв'ю, проведення репортажів, підготовка публікацій, розслідування тощо. У контексті навчання лексики мовленнєва діяльність на основі розв'язання проблемних ситуацій має значний методичний ефект як на формування англійської лексичної компетентності, так і на розвиток інших програмних компетентностей, які виходять за рамки предмету «Іноземна мова».

У процесі формування лексичного мінімуму для журналістів та добору відповідних

засобів і матеріалів необхідно враховувати як різні тематичні напрями, так і сфери діяльності та комунікації, які є основою для утворення певних «підмов» (Хорошун, 2014). Так, наприклад, під час ознайомлення студентів з матеріалами друкованої преси їм пропонують лексику, яка використовується в англійських газетних заголовках, демонструють приклади стилістичних прийомів для привернення уваги читачів, даються завдання на розуміння газетних заголовків та ідентифікацію використаних лексико-стилістичних засобів. Аналогічно, у запропонованих для опрацювання матеріалах електронних ресурсів студенти знаходять специфічні і притаманні для підмов соціальних мереж лексичні одиниці, професійні жаргонізми, молодіжний сленг, неологізми тощо.

Важливе місце у процесі навчання майбутніх журналістів англійського лексичного матеріалу відводиться організації системи контролю, у тому числі тестового. Тестовий контроль може використовуватися для самоконтролю, проміжних та підсумкових контрольних заходів. Оптиміальний варіант тестового контролю передбачає включення тестових завдань для комбінованої перевірки рівня засвоєння граматики, лексики та мовленнєвих умінь; при цьому окремі тестові завдання можна використати цілеспрямовано для перевірки лексичних знань і навичок, спеціальної термінології за професійним напрямом. Насамперед це тестові завдання множинного або альтернативного вибору, але важливо підкреслити, що ефективність тестування забезпечується дотриманням принципів надійності, валідності, дискримінативності тощо (Гарматюк Марценюк, 2013), адже якщо тестові завдання підібрані невдало, то втрачається об'єктивність оцінювання, а разом з тим і мотивація студентів.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Підсумовуючи сказане вище, наведемо деякі продуктивні ідеї щодо визначення ефективних підходів до навчання англійської лексики майбутніх журналістів у навчальному процесі з англійської мови.

1. Використання різних видів читання, у тому числі академічної та фахової літератури, для забезпечення збагачення пасивного словникового запасу.

2. Ознайомлення студентів зі словами-реаліями, власними назвами, у тому числі гео-

графічними, які можуть представляти певні вимовні труднощі для студентів; а також лексичними одиницями зі специфічною орфографією та вимовою, які разом з тим представляють семантичну цінність для журналістів.

3. Визначення ключового термінологічного мінімуму, який відображає специфіку спеціальності, на фоні переважного використання стилістично нейтральних лексичних одиниць для повсякденного або професійного вжитку відповідно до різних сфер діяльності людини.

4. Використання вправ та завдань для засвоєння лексичної одиниці у професійному контексті, а також тестових завдань альтернативного або множинного вибору з формування стійких лексико-граматичних навичок для надійного засвоєння студентами граматичних особливостей контекстуального використання лексичних одиниць.

5. Залучення докомунікативних підготовчих вправ, які слугують засвоєнню орфографічної форми лексичних одиниць студентами для їх підготовки до здійснення професійного писемного мовлення.

6. Організація поетапного засвоєння лексичного матеріалу – ознайомлення, первинне закріплення та актуалізація у рецептивній та продуктивній мовленнєвій діяльності; використання мовленнєвих вправ і завдань на основі спеціально змодельованих проблемних ситуацій професійного спілкування.

7. Врахування у процесі відбору лексичного матеріалу мовних та стилістичних особливостей різних тематичних напрямів та сфер спілкування, зокрема, друкованих та електронних ресурсів ЗМІ.

8. Запровадження тестового контролю із включенням тестових завдань для комбінованої перевірки рівня студентами засвоєння граматики, лексики та мовленнєвих умінь з дотриманням чинних принципів організації об'єктивного тестування.

Увесь спектр питань, пов'язаних з окресленою проблемою, виходить за рамки цієї статті, тому в перспективі нами плануються додаткові наукові розвідки, які дозволять виконати поставлені завдання у повному обсязі. Обґрунтовані вище теоретичні положення та здійснені на їх основі практичні ідеї та рекомендації можуть бути успішно використані у теорії та методиці професійної освіти.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Побірченко Н. С. (2012). Компетентнісний підхід у вищій школі: теоретичний аспект. *Освіта та педагогічна наука*. №3 (152). 24-30. http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=OsDon_2012_3_5
2. Бакаєва Г.С, Борисенко О.А, Зуєнок І.І. та інші. (2005). Програма з англійської мови для професійного спілкування. *National ESP Curriculum*. Колектив авторів: Київ. Ленвіт. 119. https://im.nmu.org.ua/ua/library/national_esp_curriculum.pdf
3. Drummond A. (2018). Investigating the Relationship between IELTS Scores and Receptive Vocabulary Size. King's College London. *Journal of the Foundation Year Network*. Volume 1. 113-125. <https://jfyf.co.uk/index.php/ukfyn/article/view/13/23>
4. Thornburry S. (2002). *How to teach vocabulary*. Pearson education limited. 185.
5. Nation I. (2009). *Teaching ESL/EFL Reading and Writing*. London and New York. Routledge. 171.
6. Хорошун О.О. (2014). Дискурс засобів масової інформації: характерні особливості. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Філологічні науки* (6). 160-163. http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=vluf_2014_6%282%29_12
7. Гарматюк Н.Д, Марценюк В.П. (2013). Особливості застосування тестового контролю при вивченні іноземної мови у вищих навчальних закладах. *Медицина освіти*. №3. 17-24. http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Mosv_2013_3_6

REFERENCES:

1. Pobirchenko N.S. (2012). Kompetentnisnyi pidkhid u vyshchii shkoli: teoretychnyi aspekt. *Osvita ta pedahohichna nauka*. [The competency building approach in higher school: theoretical aspect]. №3 (152). 24-30. [in Ukrainian].
2. Bakaieva H.Ie, Borysenko O.A, Zuienok I.I. ta inshi. (2005). Prohrama z anhliiskoi movy dlia profesiinoho spilkuvannia. [National ESP Curriculum]. Kolektyv avtoriv: Kyiv. Lenvit. 119. [in Ukrainian and English].
3. Drummond A. (2018). Investigating the Relationship between IELTS Scores and Receptive Vocabulary Size. King's College London. *Journal of the Foundation Year Network*. Volume 1. 113-125.
4. Thornburry S. (2002). *How to teach vocabulary*. Pearson education limited. 185.
5. Nation I. (2009). *Teaching ESL/EFL Reading and Writing*. London and New York. Routledge. 171.
6. Khoroshun O.O. (2014). Dyskurs zasobiv masovoi informatsii: kharakterni osoblyvosti. [Mass media discourse: characteristic peculiarities]. *Visnyk Luhanskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Filolohichni nauky* (6). 160-163. [in Ukrainian].
7. Harmatiuk N.D, Martseniuk V.P. (2013). Osoblyvosti zastosuvannia testovoho kontroliu pry vyvchenni inozemnoi movy u vyshchykh navchalnykh zakladakh. [Peculiarities of test control application at studying foreign language in higher educational institutions]. *Medychna osvita*. №3. 17-24. [in Ukrainian].